

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

תוכן

- א. שאם המיר מומר וסופג את הארבעים.....2
- ב. הכל ממירין אחד האנשים ואחד הנשים ... לאתויי יורש.....3
- ג. החוסם את הפרה ודש בה לוקה ומשלם ארבעה קבין לפרה ושלשה קבין לחמור..4
- ד. והא אינו לוקה ומת ואינו לוקה ומשלם.....4
- ה. אתנן אסרה תורה ואפילו בא על אמו.....6
- ו. משעת משיכה איחייב לה במזונותיה ומילקא לא לקי עד שעת חסימה.....8
- ז. אין לשיין את העיסה בחלב ואם לש כל הפת כולה אסורה מפני הרגל עבירה.....9
- ח. אין טשיין את התנור באליה ואם טש כל הפת כולה אסורה עד שיסיק את התנור 10
- ט. להכניס מין ושאינו מינו לדיר ... לאיסורא דלאו כהלכתא.....10
- י. ובמנאפים עד שיראו כדרך המנאפים.....11
- יא. ובכלאים עד שיכניס כמכחול בשפופרת.....12
- יב. מין במינו מותר להכניס כמכחול בשפופרת ואפילו משום פריצותא ליכא מאי טעמא בעבידתיה טריד.....13
- יג. להכניס מין ומינו ושאינו מינו לדיר ... משום פריצותא דעבדי.....13
- יד. היה עושה בידיו אבל לא ברגליו ברגליו אבל לא בידיו אפילו בכתיפו הרי זה אוכל 14
- טו. פועלים עד שלא הילכו שתי וערב בנת אוכלין ענבים ואין שותין יין משהילכו שתי וערב בנת אוכלין ענבים ושותין יין ... היה עושה בתאנים לא יאכל בענבים בענבים לא יאכל בתאנים.....14
- טז. אבל מונע את עצמו עד שמגיע למקום יפות ואוכל.....15
- יז. וכולן לא אמרו אלא בשעת מלאכה אבל משום השב אבידה לבעלים אמרו פועלין אוכלין בהליכתן מאומן לאומן ובחזירתן מן הגת ובחמור כשהיא פורקת.....15
- יח. עושה בגפן זה לא יאכל בגפן אחר.....15
- יט. תאנים ותאנים דומיא דתאנים וענבים אוכל ... במודלית.....16

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

דף צא.

א. שאם המיר מומר וסופג את הארבעים

אסור להמיר¹ בהמת חולין בבהמת קדשים, בין אם כוונתו היא להחליף בהמת ההקדש בבהמת החולין, בין אם כוונתו להכניס גם את בהמת החולין לקדושה, ואם עבר והמיר לא הועילו מעשיו, ושניהם קוד, ש גם בהמת החולין וגם בהמת הקודש.

והתמורה הוא² שיאמר בעל הקרבן על בהמת חולין שיש לו הרי זו (בהמת החולין) תחת זו (דהיינו בהמת הקודש), או הרי זו חליפת זו, ואין צריך לומר אם אמר הרי זו תחת הטאת זו או תחת עולה זו שהיא תמורה, וכן אם אמר הרי זו תחת הטאת שיש לי בתוך הבית או תחת עולה שיש לי במקום פלוני הרי זו תמורה והוא שיש לו, אבל אם אמר על בהמת חולין הרי זו תחת עולה או הרי זו תחת הטאת לא אמר כלום³, וכן אם אמר הרי זו מחוללת על זו אינה תמורה⁴.

¹ ערוה"ש תמורה סי' רלח סעי' א וסעי' ה "אע"פ שכל הוקי התורה גזירות הם, ראוי להתבונן בהן וכל מה שאתה יכול ליתן לו טעם תן לו טעם, הרי אמרו חכמים הראשונים שהמלך שלמה הבין רוב הטעמים של כל חוקי התורה, יראה לי שזה שאמר הכתוב והיה הוא ותמורתו יהיה קדש וכו' ירדה תורה לסוף מחשבת האדם וקצת יצרו הרע, שטבע של אדם נוטה להרבות קניינו ולחוס על ממונו ואע"פ שגדר והקדיש אפשר שחזר בו וניחם וכו', ואם נתן לו רשות להחליף הרע ביפה יחליף היפה ברע ויאמר טוב הוא, לפיכך סתם הכתוב בפניו שלא יחליף, וקנסו אם החליף ואמר והיה הוא ותמורתו יהיה קדש, וכל אלו הדברים כדי לכופ את יצרו ולתקן דעותיו, ורוב דיני התורה אינן אלא עצות מרחוק מגדול העצה לתקן הדעות וליישר כל המעשים, וכן הוא אומר הלא כתבתי לך שלישים במועצות ודעת, להודיעך קושט אמרי אמת להשיב אמרים אמת לשולחך". (רמב"ם סוף הל' תמורה)

² רמב"ם תמורה פ"ב ה"א

³ והטעם בזה מה שאמר רחמנא לא יחליפנו ולא ימיר אותנו עד שיהא הקדש ידוע ומיוחד ואז עושה תמורה (פיה"מ ור"ב פ"ה מ"ו דתמורה)

⁴ לשון חילול הוא. היינו שיצא ההקדש מקדושה לחול ולא אמר כלום, שאין בהמת קודש תמימה יוצאה לחולין (ר"ב שם פ"ה מ"ה) ולפיכך איתא התם במשנה "ואם היה הקדש בעל מום, יוצא לחולין" וצריך להשלים את ההפרש שבין מחיר בהמת החולין לבהמת ההקדש. ועיין ערוה"ש העתיד סי' רלח סעי' יא דאירי שהניח ידו על של הקדש ואמר הרי זו מחוללת על זו שכך הוא דרך חילול שעושה מהקודש חול

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

כל הממיר לוקה על כל בהמה ובהמה שימיר⁵ שעבר על ציווי התורה שנאמר (ויקרא כז פסוק י) לא יחליפנו ולא ימיר אתו ונאמר עוד (שם פסוק לג) לא יבקר בין טוב לרע ולא ימירנו.

ואע"פ שלא⁶ עשה מעשה⁷, והכלל הוא לאו שאין בו מעשה כגון הולך רכיל ונוקם ונוטר ונושא שמוע שוא אינו לוקה⁸. מפי השמועה למדו שכל מצות לא תעשה שאין בה מעשה אין לוקין עליה חוץ מנשבע וממיר ומקלל את חברו בשם, שלשה לאוין אלו אי אפשר שיהיה בהן מעשה כלל ולוקין עליהן. והממיר מצווה במצות עשה⁹ לנהוג קדושה באותה בהמת חולין שנתפסה בה הקדושה, כשם שהוא צריך להמשיך לנהוג בקדושה בבהמה שהיתה קדושה מכבר בקדושת קרבן שנאמר (שם) ואם המיר ימירנו והיה הוא ותמורתו יהיה קדש לא יגאל.

ג. הנל ממירין אחד האנשים ואחד הנשים ... לאתויי יורש

היורש ממיר¹⁰, הניח בהמה לשני בניו ומת הרי זו קריבה ואין ממירין בה שהרי הם בה שותפין והשותפין אין עושין תמורה.

⁵ דהיינו שאפילו המיר עשר בהמות הקדש על בהמת חולין אחת לוקה על כל בהמה ובהמה כיון שכולם הם גופים מחולקים והרי זה כבא על חמש נדות בהעלם אחד שחייב על כל אחת ואחת כיון שהם גופים מחולקים (ערוה"ש שם רל"ט סעי' ה)

⁶ רמב"ם שם פ"א ה"א

⁷ והקשה בכס"מ שם ויש לתמוה דהא אמרינן בגמ' דאמר ר' יוחנן לתנא לא תיתני ממיר דבדבורו עביד מעשה דהיינו שע"י דיבורו נעשית בהמת החולין קודש וא"כ למה כתב רבינו שאין בו מעשה ולא חש לדר' יוחנן וכבר הרגיש בזה המגיד משנה בפרק י"ג ה"ב מהל' שכירות ותירץ במגיה שם (דפוס אמשטרדם) דטעמא דרבינו לא חש להא לר"י משום דכיון דר"י אמר בשם ר"י הגלילי כל ל"ת שבתורה עשה בו מעשה לוקה לא עשה בו מעשה פטור חוץ מנשבע וממיר וכו' וס"ל לרבינו דהדר ביה מסברתו כששמעה מרבו, דעקימת שפתיו לא הוי מעשה ודוק ועיין לח"מ שכירות פ"ג ה"ב מש"כ

⁸ רמב"ם הלכות סנהדרין פרק יח הלכה א

⁹ ולמה לוקין על התמורה והרי לאו שבה ניתק לעשה שנאמר ואם המיר ימירנו והיה הוא ותמורתו יהיה קדש, מפני שיש בה עשה ושני לאוין שנאמר לא יחליפנו ולא ימיר אותנו, ועוד שאין לאו שבה שוה לעשה, שהצבור והשותפין אין עושין תמורה אם המירו ואין התמורה קודש, אף על פי שהן מוזהרין שלא ימירו והרי הם לוקים. (רמב"ם שם פ"א ה"א)

¹⁰ רמב"ם שם הלכה ה, בריש תמורה פלוגתא דר' מאיר ור' יהודה ופסק רבינו כר"מ ואף על גב דקי"ל דר"מ ור"י הלכה כר"י שאני הכא דסתם לן תנא כוותיה דר"מ דמאי דקתני מתניי הכל ממירין מוקי לה בגמ' דלא תויי יורש הוא דאתא כר"מ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

ג. החוסם את הפרה ודש בה לוקה ומשלם ארבעה קבין לפרה ושלשה קבין לחמור

כבר התבאר לעיל דף צ: שאם שכר¹¹ בהמה¹² וחסמה ודש בה בדישה מרובה שצריכה לדוש כל היום, לוקה. ומשלם¹³ לבעלים ד' קבין לפרה וג' קבין לחמור שמשעת משיכה נתחייב במזונותיה, ואינו חייב מלקות עד שידוש בה חסומה. ואם דשה חצי יום או שלישי, משלם לפי ערך זה¹⁴.

ד. והא אינו לוקה ומת ואינו לוקה ומשלם

כבר התבאר במסכת כתובות דף לא: וב"ק דף ע. ועא: שכל העושה¹⁵ עבירה שיש בה עון מיתת בית דין ותשלומין אינו משלם אף על פי שהיה שוגג. שקיים ליה בדרבה מיניה, כלומר מענישים אותו בעונש החמור בלבד. עוד התבאר בכתובות דף ל: שאינו לוקה ומשלם, אלא או לוקה או משלם.

והתבאר שם דף לג: שיש יתרון למיתה ממלקות, שבמלקות אם לא התרו בו חייב בתשלומין, ובחייב מיתה אף על פי שלא התרו בו ואפילו היה שוגג פטור מתשלומין. לפיכך גם בזמה"ז אם עבר עבירה שיש בה חייב מיתה פטור מתשלומין ואפילו לצאת ידי שמים אינו חייב בקנס. ויש חולקין בזה

¹¹ שו"ע שלח ד'

¹² הדש בפרתו של חברו תבואתו של חברו, אפילו הוא שלוחו של הבעלים מוכח בירושלמי תרומות פ"ז ה"א וכתובות פ"ג ה"א שעובר בלא תחסום והשליח לוקה והמשלח פטור דאין שליח לדבר עבירה אמנם עיין בתוס' רי"ד שם צ ע"א שכתב שהאומר לחבירו חסום פרתי ודוש בה תבואתי, בעל הגורן חייב, לפי ששלוחו של אדם כמותו, ולא אמרו אין שליח לדבר עבירה אלא במקום שאם השליח עושה את הדבר בעצמו מתחייב, מה שאין כן באופן זה שאם השליח היה דש בה בעצמו פטור, שלא הוזהירה תורה אלא לבעל הגורן ולא לפועל, שאין כח לפועל להאכיל בדבר שאינו שלו, וכיון שהשליח פטור מתחייב שולחו וצ"ע

¹³ וכדאיתא בגמ' שם צא ע"א שדעת רב פפא שלוקה ומשלם מן הדין, לפי שלא אמרו אינו לוקה ומשלם אלא כשחייב המלקות והתשלומין באים כאחד, מה שאין כן בחוסם, שמשעת משיכה נתחייב במזונותיה, ואינו חייב מלקות עד שעת חסימה אבל אם באו המלקות והתשלומין כאחד, כגון שהיתה עומדת חסומה בתוך הדיש ושכרה ודש בה עיין בשמ"ק בשם הרמ"ך, שלוקה ואינו משלם ועיין במאירי שם שחייב לשלם בדיני שמים כדעת רבא בסוגיא שם ורב פפא לא פליג עליו לענין זה וכ"כ האו"ז שם

¹⁴ סמ"ע ס"ק ט

¹⁵ רמב"ם הלכות גניבה פרק ג הלכה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

וגם אם תפס לא מפקינן מיניה ובממון שאינו קנס לכ"ע חייב בבא לצאת ידי שמים.

חיוב כרת ומיתה בידי שמים אינו פוטר מתשלומין דרק מיתה ב"ד פוטרת אמנם כרת פוטר במלקות מפני שעל כל חיוב כרת יש מלקות וכן חיוב מיתה בידי שמים.

ומשום כך יש שמזיק או גונב את חבירו שפטור¹⁶ מלשלם. ואיזה זה, שבא לו עם חיוב התשלומין חיוב מיתה, כגון¹⁷ שזרק¹⁸ חץ בשבת מתחלת ארבע לסוף ארבע אמות וקרע בגד חבירו בהליכתו הרי זה פטור מן התשלומין, שאיסור שבת של העברת ארבע אמות ברשות הרבים, וחיוב ההזק באין כאחת.

וכן משום כך זר שאכל¹⁹ תרומה בזדון, בין שהיה טמא בין שהיה טהור בין שאכל תרומה טהורה בין שאכל טמאה וכן שאכל²⁰ תרומת מעשר וחלה וכן ביכורים אחר שנכנסו לירושלים חייב מיתה בידי שמים²¹ שנאמר ומתו בו כי יחללוהו, ולוקה על אכילתה²², אם התרו בו, ואינו משלם דמי מה שאכל אם אכל תרומה השייכת לכהן²³ שאינו לוקה ומשלם.

וכ"ז כשהתרו בו אבל אם לא התרו בו אינו לוקה, ולכן חייב לשלם קרן אבל לא חומש שאין חומש אלא בשוגג.

וכן התבאר שם דף לב: שהחובל בחבירו²⁴ הכאה שיש בה היזק שוה פרוטה, אף שעובר בלאו דלא יוסיף כנוצר, מ"מ אם יש בה שוה פרוטה חייב לשלם, וממילא אינו לוקה²⁵ שרק משום רשעה אחת אתה מחייבו ולא משום שתי רשעויות. ואפילו החובל בחבירו ביום הכפורים אפילו במזיד חייב לשלם לו, ואף על גב שאם התרו משום יום הכיפורים יש בו מלקות, שאני החובל דבפירוש ריבתה התורה שהחובל בחבירו אף על פי שהתרו

¹⁶ שו"ע ונו"כ חו"מ שנא

¹⁷ רמב"ם שם הלכה ב

¹⁸ וקו"ל כלישנא בתרא ואמרינן בגמרא דלהחויא לישנא דוקא חץ אבל מעביר סכין מתחלת ארבע לסוף ארבע ברה"ר וקרע שיראין בהליכתו חייב לפי שהיה אפשר לו להחזירו משא"כ בחץ כדאיתא התם. מניד משנה שם.

¹⁹ רמב"ם הלכות תרומות פרק ו הלכה ו

²⁰ רמב"ם הלכות סנהדרין פרק יט הלכה ב

²¹ היינו שימות לפני ששים שנה. כמבואר במו"ק כה.

²² אינו לוקה משום טומאה רק משום זרות שרק כהן הוזהר על הטומאה כדכתיב דבר אל אהרן ואל בניו ונו' ולא ישאו עליו הטא ומתו בו כי יחללוהו. מנ"ח מצוה רפ"ב אות ב' בשם הפר"ד

²³ דאם עדיין אינה שייכת לכהן בלא"ה פטור דהוי ממון שאין לו תובעין כמש"כ רבנו בפ"ט מביכורים הי"ד.

²⁴ שו"ע ונו"כ שם תכד ב

²⁵ עיין מנ"ח מ"ט א' וצ"ע

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

בו ישלם ממון, לפיכך אמרינן בכל החובל אפילו במקום שיש בו שאר מלקיות כגון זה ישלם ממון.

אבל החובל בחבירו בשבת פטור מתשלומין, אפילו הוא שוגג כיון שיש בו מיתת ב"ד²⁶, ואינו מת ומשלם.

ה. אתנן אסרה תורה ואפילו בא על אמו

כבר התבאר במסכת ב"ק דף סה: וע: שאתנן זונה ומחיר כלב אסורין²⁷ לגבי המזבח, והמקריב אחד מהן או שניהן כאחד, לוקה אחת, שנאמר (דברים כג פסוק יט) לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב וגו', ומפני מה לוקה אחת על שניהן, מפני שנאמרו בלאו אחד²⁸. וי"א²⁹ שהם שני לאוין, והמקריב שניהם כאחד לוקה שתיים.

ולא רק הקטרה³⁰ אסורה אלא אף על שחיטתו לקרבן הוא חייב, ואף המקדיש³¹ אתנן או מחיר כלב למזבח וכן הזורק דמו, עובר אולם לא תביא אין פירושו הבאה ממש אלא זביחה והקרבה, ולפיכך אינו חייב על ההבאה ברגליו לעזרה.

²⁶ אף ע"ג דמקלקל הוא, מ"מ הואיל ועשה נחת רוח ליצרו בשעה שחבל בחבירו משו"ה חייב מיתה אהבלה זו אם חבלו במזיד, ומה"ט חייב אף על פי שאין עושה להנאתו. סמ"ע שם ב. אבל אם חבל כמתעסק שלא במתכוין כלל, זה לא מיקרי חיוב לענין שבת כלל דמלאכת מחשבת בעינן, ועוד, דמקלקל הוא, וכאן לא שייך דמתקן אצל יצרו, שהרי זה לא נתכוין לחבול כלל ולא עשה נחת רוח ליצרו וממילא יש כאן חיוב תשלומין, דלענין תשלומין אדם מועד לעולם, כנלע"ד. פ"ת שם א מהדגמ"ר

²⁷ והקטרה צריך כזית (מנחת חינוך מצוה תקעא אות ב)

²⁸ רמב"ם איסורי המזבח פ"ג ה"ז

²⁹ הרמב"ן והנמשכים אחריו מונין לשני לאוין, ולוקין שתיים אם הקריבו שניהם כאחד. והדברים ארוכים ועתיקים, עיין בספר המצוות לרבינו בשורש התשיעי וברמב"ן שם

³⁰ יראים רצג תוספתא מכות פ"ד

³¹ בספרי (כאן) מביא, לא תביא וגו', נאמר כאן תועבה, ונאמר להלן (דברים י"ז, א') תועבה גבי לא תזבח שור וגו' אשר יהיה בו כל מום וגו', מה תועבה האמורה להלן זובת אף כאן זובת, מבואר להדיא דעל זביחה ג"כ חייב כמו בבעל מום ובמנחת חינוך שם אות ב כתב שאין המקדיש חייב ולא ציין לדברי התוספתא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

אי זהו אתנן³², האומר לזונה הבעלי לי ואתן לך דבר זה בשכריך, ובעלה ונתן לה. אחת זונה³³ נכרית³⁴, או שפחה או ישראלית שהיא ערוה עליו³⁵ או מחייבי לאוין או חייבי עשיין³⁶ אבל הפנויה אפילו נדה³⁷, ואפילו היה כהן, אתננה מותר. וכן אשתו נדה אתננה מותר אע"פ שהיא ערוה.

ו"א³⁸ שאינו אתנן אלא אם היה בזנות הזאת, איסור לאו או כרת או איסור עשה, אבל אם בביאה הזאת לא היה לאו וכרת או כרת, אע"ג שכבר נבעלה לחייבי כריתות או לחייבי לאוין, ונעשית זונה לכהן, אעפ"כ אין אתננה אסור. ו"א³⁹ שכל שנעשית זונה מכבר, ע"י שנבעלה לאסור לה אתננה אסור⁴⁰. כיון שנתן לה בתורת אתנן⁴¹. ו"א שאף זונה המופקרת לכל⁴² אתננה אסור.

³² רמב"ם שם פ"ד ה"ה מנחת הינוך מצוה תקעא אות י ערוך השולחן העתיד שם סי' נו סעי' יג
³³ ואע"ג דגויה אין איסורה אלא משום שבית השמונאי נזרו עליה ועיין ברמב"ם איסורי ביאה פ"ב ה"ב כתב בערוך השולחן העתיד איסורי מזבח סי' נו סעי' ב דבאמת היא זונה ואסורה לכהן מן התורה רק כיון דזונה מותרת לישראל אתו אינהו ונזרו על ישראל שיתחייב משום זונה

³⁴ ו"אינו מבואר בגוי שנתן אתנן לגויה דהם לאו בני קידושין, או עבד לשפחה או גוי לשפחה או עבד לגויה אם הוי אתנן זונה, והנראה מהגמרא ומהרמב"ם (כאן) דצד אחד ישראל בעינן אז הוי אתנן, ולא בגוים או בעבדים אם אין ישראל באמצע, ומ"מ צ"ע בדבר" (מנחת הינוך שם אות יג)

³⁵ ואע"ג שלא היתה יכולה לחייבו על פי בית דין לשלם לה האתנן, אלא שלצאת ידי שמים בלבד הוא שחייב לשלם לה, כגון שבא על אמו, שהוא מתחייב בנפשו ופטור בדיני אדם מן הממון שנתחייב דקים ליה בדרבא מיניה, אעפ"כ הרי זה אתנן, ואין אומרים שכיון שפטור בדיני אדם הרי זו מתנה, מאחר שלצאת ידי שמים חייב ליתן לה השכר שהתנה, שאתנן סתם אמרה תורה, אפילו בא על אמו עיין בב"ק ע"ב וברש"י ותוס' שם ד"ה אילו ועי"ש בשיטה מקובצת בשם המאירי שכתב בשם חכמי הצרפתים שבאתנן חייב לשלם אף בדיני אדם שלא אמרו אין אדם מת ומשלם אלא בדבר הבא דרך נזקין אבל בדבר שקבלו עליו דרך תנאי משא ומתן כגון אתנן וכגון חוסם פרה שקבל עליו שלא לחסום ואף אם לא קבל עליו מכל מקום הרי הוא כמו שקיבל הואיל ומן התורה היא וכן משמע ברמ"ה בשיטה שם אבל המאירי כתב שהעיקר כדברי רש"י ותוס'

³⁶ כיון שנעשית בביאה זו זונה לכהונה
³⁷ וע"ע בערוך השולחן העתיד שם סעי' ה דכיון שיכולה להנשא לו לאחר זמן אינה זונה ואע"ג דגם זונה שנבעלה לחייבי כריתות יכול ישראל לישא לאחר זמן עכ"פ ככונן שכבר נקראת זונה א"כ הוי אתננה אתנן זונה

³⁸ דעת הרמב"ם

³⁹ דעת רש"י ותוספות

⁴⁰ עיין בערוך השולחן העתיד שם סעי' ו שפירש ברמב"ם נמי כדיעה זו וגרס בדבריו אחת זונה כותית או שפחה או ישראלית או שהיא ערוה עליו ופי' דישראלית זונה הינו שנבעלה מכבר לחייבי כריתות

⁴¹ ביאור הלכה סימן קנ"ג סעי' כא ד"ה אלא איסור

⁴² רש"י בלשון אחר בתמורה ל ע"א ד"ה ובנין אב ועיין בביאור הלכה שם ד"ה אבל באלו שבעיר שיש בה עכו"ם גם לדעת תוס' אסור כיון שתליגן שנבעלה לגוי

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

ו. משעת משיכה איחייב לה במזונותיה ומילקא לא לקי עד

שעת חסימה

מה שהתבאר שחייב מיתה או ממוזן פוטר מתשלומים במה דברים אמורים בשנתחייב בתשלומין עם עון מיתה בית דין או מלקות כאחת. אבל אם נתחייב בתשלומין ואחר כך נתחייב במיתה בית דין או מלקות או שנתחייב מיתה בית דין או מלקות ואחר כך נתחייב בתשלומין הרי זה מת ומשלם או לוקה ומשלם.

ולכן כבר התבאר לעיל שאם שכר⁴³ בהמה⁴⁴ וחסמה ודש בה בדישה מרובה שצריכה לדוש כל היום, לוקה. ומשלם⁴⁵ לבעלים ד' קבין לפרה וג' קבין לחמור שמשעת משיכה נתחייב במזונותיה, ואינו חייב מלקות עד שידוש בה חסומה.

וכן התבאר כתובות ל: שי"א שזר שאכל תרומה בזדון שהתבאר לעיל שפטור מתשלומים אינו אלא דוקא כשתחב לו חברו בעל כרחו אוכלין לתוך פיו במקום שאינו יכול להחזירו אלא ע"י הדחק, או שתחב לו משקין לתוך פיו שאם יחזירם הרי הם מאוסין, וא"א לחייבו אלא על הנאת גרונו ואז בא החיוב מלקות עם החיוב תשלומין בב"א. אינו לוקה ומשלם. אבל אם לא תחב לו חברו בעל כרחו נתחייב בתשלומין כשנטלו או כשלעסו, ועדיין לא נתחייב במלקות ולכן חייב שניהן וי"א⁴⁶ שכיון שהנטילה היא צורך האכילה ומשעת נטילה כבר מתחיל חיוב המלקות אם נטלו ע"מ לאכל, ולכן א"א לחייבו בב' עונשים אפי' לא תחב לו חברו.

⁴³ שו"ע שלח ד

⁴⁴ הדש בפרתו של חברו תבואתו של חברו, אפילו הוא שלוחו של הבעלים מוכח בירושלמי תרומות פ"ז ה"א וכתובות פ"ג ה"א שעובר בלא תחסום והשליח לוקה והמשלה פטור דאין שליח לדבר עבירה אמנם עיין בתוס' רי"ד שם צ' ע"א שכתב שהאומר לחבירו חסום פרתי ודוש בה תבואתי, בעל הגורן חייב, לפי ששלוחו של אדם כמותו, ולא אמרו אין שליח לדבר עבירה אלא במקום שאם השליח עושה את הדבר בעצמו מתחייב, מה שאין כן באופן זה שאם השליח היה דש בה בעצמו פטור, שלא הזהירה תורה אלא לבעל הגורן ולא לפועל, שאין כח לפועל להאכיל בדבר שאינו שלו, וכיון שהשליח פטור מתחייב שולחו וצ"ע

⁴⁵ וכדאיתא בגמ' שם צ"א ע"א שדעת רב פפא שלוקה ומשלם מן הדין, לפי שלא אמרו אינו לוקה ומשלם אלא כשחייב המלקות והתשלומין באים כאחד, מה שאין כן בחוסם, שמשעת משיכה נתחייב במזונותיה, ואינו חייב מלקות עד שעת חסימה אבל אם באו המלקות והתשלומין כאחד, כגון שהיתה עומדת חסומה בתוך הדיש ושכרה ודש בה עיין בשמ"ק בשם הרמ"ך, שלוקה ואינו משלם ועיין במאירי שם שחייב לשלם בדיני שמים כדעת רבא בסוגיא שם ורב פפא לא פליג עליו לענין זה וכ"כ האו"ז שם

⁴⁶ ועיין במעשה רוקח שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא מציעא

ועוד התבאר שם דף לא: אם גנב כיס בשבת והגביהו⁴⁷ שם ברשות היחיד, הרי קנאו שהגבהה קונה בכל מקום⁴⁸, ואח"כ הוציאו לרשות הרבים והשליכו לנהר, חייב לשלם, כיון שאיסור גניבה באה קודם שנתחייב באיסור סקילה, חייב לשם וכן כל כיוצא בזה.

ז. איך לשיין את העיסה בחלב ואם לש כל הפת כוללה אסורה מפני הרגל עבירה

כבר התבאר במסכת פסחים דף ל. שאסור ללוש עיסה בחלב או בשומן בשר⁴⁹. ואפילו בשומן של עוף או אווז שבהם האיסור בב"ח הוא, רק מדרבנן. וזוהי תקנת חכמים משום שפת נאכלת גם בבשר וגם בחלב. וגזרו לאסור הפת אפילו אם רוצה לאוכלה לבדה שמא יאכלנה עם המיץ השני.

אם לשו עוגות בחלב, נחלקו הפוסקים⁵⁰ האם גם בזה תיקנו חכמים איסור זה, או כיון שאין חשש שיאכל עוגות עם בשר ממש אלא רק בתוך שש שעות של המתנה בין בשר לחלב, לא גזרו בזה. ונקטינן לקולא⁵¹.

אם לש העיסה בחלב או בשומן בשוגג וכבר נאפתה הפת, נחלקו הפוסקים האם יש תקנה ע"י שיעשה סימן בלחם אחרי האפיה.

אולם מותר ללוש עיסה עם חלב או עם שומן בשרי, אם הפת קטן או שיש בפת צורה משונה שמכיון שעושה שינוי יזכור וידעו שיש כאן בתוך הפת חלב או בשר.

כל שינוי שעשו בשעת האפיה מועיל לבני ביתו, אבל למכור בשוק לאחרים צריך שינוי ניכר לכל, כגון שיהיה ניכר מבחוץ מה שנילוש בפנים.

⁴⁷ עיין שם בשו"ע קצח ב נחלקו האם בעיני הגבהה ג' טפחים או טפה אחד ועיי"ש בסמ"ע ונתיה"מ ועיין ט"ז או"ח שסו ובמ"ב ובבה"ל שם ובשו"ת חלקת יואב אהע"ז סימן יג ובאבנ"ז אהע"ז סימן קס וקסא. ואפשר בגניבה כו"ע מודו

ועי' עוד במ"ב שם

⁴⁸ סמ"ע שם א

⁴⁹ שו"ע ונו"כ יו"ד צו א

⁵⁰ הכנה"ג בהגהת הטור ס"ק ג' בלח"י ס"ק א' פר"ת ס"ק א' אסרו. החכ"א כלל ג' סעיף ז' הפר"ח ס"ק א' והחו"ד ס"ק א' וים של שלמה פ"ז סי' מ"ו התירו והיד יהודה פ"י הקצר ס"ק ג' כתב דיש גם לאסור עוגות ובורקסים וכדומה כגון סופגניות חלביות אם אין סימן דיש לחוש שיאכל אותו בתוך השש שעות אחרי שאכל בשר. ולפי דבריו גם עוגות שאוכלים אחרי הסעודה כקינוח אסור, אם הם חלבי, אלא אם כן יש סימן מובהק שהם חלבי.

⁵¹ מעדני השלחן במטעמי השלחן סימן צ"ז סעיף ג'

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא מציעא

וכן מה שמותר לערב בעיסה חלב או שומן אם הוי דבר מועט, הוא דווקא לבני ביתו אבל אין זה מועיל כלל כדי לעשות הרבה למכור לאחרים.

שיעור דבר מועט למחבר הוי כדי אכילת סעודה אחת לכל בני הבית, ולדעת הרמ"א אכילת כל היום לכל בני הבית. ולפיכך בשבת כל הפת שצריך לכל השבת מקרי דבר מועט לפי הרמ"א.

ח. אין טשין את התנור באליה ואם טש כל הפת כולה אסורה עד שיסיק את התנור

ועוד התבאר שם שאסור לאפות פת בתנור או בתבנית שטחו אותה בשומן או בחמאה ודינו כפת שעירבו בה חלב או בשר. ואם עברו ואפו בו פת דינו כפת שלשו בשומן בשרי שאסור לאכלו אפילו לברו אם אין בו סימן⁵².

אין לאפות פת עם מאכל חלבי יחד בתבנית אחת או בקרקעית התנור וכן אין לאפות עם מאכל בשרי כגון פשטיד"א בשרית יחד בתנור. שיש לחוש שמא זב מהם לתוך הפת.

אם עברו ואפו פת עם מאכל ולא ראינו שזב, הפת מותר שאין מחזיקים באיסור⁵³ אבל אם ראינו שזב על קרקעית התנור או בתבנית, אפילו שלא נגע בפת רוב הפוסקים אוסרים הפת, ויש מקילין גם בזה. ואם ראינו שזב תחת הפת ודאי שאסור לאכול הפת⁵⁴.

ט. להכניס מין ושאינו מינו לדיר ... לאיסורא דלאו כהלכתא

למרות שהמרכיב זכר על נקבה שאינו מינו הרי זה לוקה מן התורה בכל מקום כמו שיתבאר, מכל מקום מותר⁵⁵ להכניס שני מיני בעלי חיים לדיר

⁵² שם

⁵³ ש"ך שם ס"ק ב

⁵⁴ אלא שהחב"א (כלל נ' סעיף ה') כתב שבהפסד מרובה יש להתיר ע"י שני תיקונים. שיחלק הפת לחתיכות קטנות ויתן להרבה אנשים. ויעשה ג"כ סימן מבחזין.

⁵⁵ רמב"ם כלאים פ"ט ה"ב שו"ע יו"ד רצז סעי' א בשמכיון שאינו עושה כלום בבהמה אין בו אפילו איסור דרבנן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

אחד אע"ג שודאי שעי"כ יגרום להרבעת אחד בחבירו⁵⁶, ואם ראה⁵⁷ אותם רובעים זה את זה אינו זקוק להפרישן, אבל לאוחזם אז אסור מדרבנן.

י. ובמנאפים עד שיראו כדרך המנאפים

הבא על אחת⁵⁸ מן העריות בין כדרכה בין שלא כדרכה⁵⁹, אפילו לא גמר ביאתו⁶⁰ כיון שהערה בה דהיינו שהכניס⁶¹ העטרה⁶², חייב עליה מיתה או כרת. ואין צריכין לראות כמכחול בשפופרת, כלומר הכנסת האברים זה לזה⁶³, אלא משיראו העדים אותם דבוקים זה בזה כדרך המנאפים דהיינו

⁵⁶ ועיין בערוה"ש שם סעי' ד בסופו שאם כוונתו באמת שירביענה אסור
⁵⁷ דהיינו שלכתחילה אסור להסתכל בשנוקקים זה לזה כדאיתא באבהע"ז סי' כג סעי' ג א"כ יש לו צורך בזה שאז לא יבוא לידי הרהור
⁵⁸ שו"ע ונו"כ אבהע"ז כ א
⁵⁹ ואם בא עליה בהפסק בגד כגון שכרך סמרטוט על אברו או שם גומי עליו עיין אוצר הפוסקים שם יא אות ג אריכות גדולה בזה ועי"ש אות ז עד יא גם בענין אם נאסרת על בעלה ואם מותר בהורעה מלאכותית מערוה או מנכרי ואין כאן מקום להאריך
⁶⁰ ואפילו לא הוציא זרע וכמש"כ בטור שם
⁶¹ ונראה דזה פשוט דצריך שיערה במקור ולדינא דלא מקרי העראה כי אם בהכנסת כל העטרה כולה לתוך הנקב שבתחתית השפיות ולא סגי בהכנסת העטרה אפילו כולה לתוך עומק שבין שתי שפיות אלא לתוך הנקב ממש". (נודע ביהודה תנינא אבהע"ז סי' כג)
⁶² היינו שבראש הגיד אינו אלא בשר ולא גוף הגיד ולהכי אינו ביאה להתחייב עליו מיתה ועיין בב"ש שם ס"ק ג' שהביא דברי המ"ז שחילק בין ראש העטרה שפונה לצד הגוף לחלק העטרה הפונה למטה לצד הקרקע והב"ש עצמו חלק עליו ואכמ"ל ועכ"פ לענין מלקות דלא תקרבו חייב אף שלא הכניס דזה נחשב קריבה וכבא דרך אברים וכנ"ל ועיין בעצי ארזים ס"ק ב
⁶³ וכמו שפירש"י מכות דף ז ע"א "שפופרת קנה הלול שנותנין בו כחול לכחול עינים מכחול הוא קיסם דק שבו נוטלין הצבע מתוך הקנה".

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

ששוכבין זה על זה בקירוב בשר⁶⁴, נהרגים⁶⁵ על זה והאשה נאסרת על בעלה.

יא. ונבלאים עד שיכניס כמכחול בשפופרת

המרכיב⁶⁶ זכר⁶⁷ על נקבה שאינו מינו בין בבהמה בין בחיה ובעוף בין טמא ובין טהור⁶⁸ ואפילו במיני חיה שבים ובשרצים שביבשה⁶⁹ ששייך בהם הרבעה הרי זה לוקה מן התורה בכל מקום בין בארץ בין בחוצה לארץ שנאמר (ויקרא יט פסוק יט) בְּהַמָּתֵךְ לֹא תִרְפֵּיעַ פְּלִאִים. ואחד בהמה חיה ועוף שלו או של חברו,

⁶⁴ כך פירש בשו"ת מהרש"ל סי' לג וכן בשו"ת הרמ"א סי' יב לאפוקי שוכבים זה לצד זה או שהם בבגדיהם שאז אינם נהרגים ומעם הדבר עיין בנודע ביהודה שם סי' יא שכתב ע"פ הרמב"ם בפ"ו מהל' א"ב הל' י"ט "וז"ל אין העדים נזקקין לראות המנאפים כמכחול בשפופרת אלא משיראו אותם דבוקין זה על זה כדרך כל הבעלים נהרגין בראיה זו ואין אומרים שמא לא הערה מפני שהזקת צורה זו שהערה עכ"ל. הנה למדנו מדברי רבינו הגדול הרמב"ם ז"ל שנתן טעם למה סגי אם רואין כדרך המנאפים הואיל ואיכא חזקה שאם שוכבין זה על זה בקירוב בשר בודאי הערה ולכך נהרגין". אמנם בקירוב בשר הביא מחלוקת ראשונים וז"ל "אבל צריכין אנו לעיין מהו כדרך המנאפים, רש"י במכות שם פירש משינהגו עסקי ניאוף ששוכבים בקירוב בשר ונוהגים בדרך תשמיש עכ"ל רש"י. ומדסיים ונוהגים בדרך תשמיש מכלל ששכיבה עליה בקירוב בשר לחוד לא סגי עד שיראו שנוהגים בדרך תשמיש. ולדעתי כוונת רש"י בזה שהוא מתנענע עליה ועוסק בדישה כדרך המנאפים אבל אם ראו רק שוכב עליה בקירוב בשר ואפילו רגליו בין רגליה אכתי אין זה ראייה שכבר הכניס המכחול אלא רק ראייה שמכין עצמו לדבר זה ורצונו לעשות כן ואכתי אולי הישב לעשות ולא עשה מעשה ואולי נתחרט ונפלה אימת העבירה עליו, אלא בעינן לראות שארי עסקי תנועה הרגיל בשעת תשמיש שאין צריך הסתכלות כל כך. אכן בשיטה מקובצת שם כתב בשם הר"ר יהונתן משיראו כדרך המנאפים כלומר שיעמוד האיש על כריסה של אשה אע"פ שאין העדים רואים אם מערה בערותה אם לאו שכיון שכל כך פרץ פרצה כזו על אשת חברו אי אפשר שלא נמר תאותו עכ"ל. ומדבריו משמע דלא כמו שכתבתי ואעפ"כ ממשמעות דברי רש"י אינני זו שכוונתו כמושכתבתי" אמנם עיין באחרונים שהקשו עליו מהא דחייב בהעראה והתחלת העראה היא בלא תנועה. וא"כ מספיק קירוב בשר לחוד בלא תנועה

⁶⁵ והבא על המתה פטור אבל על הטריפה ואפילו ודאי הולכת למות חייב (טור שם)

⁶⁶ רמב"ם בלאים פ"ט ה"א שו"ע יו"ד רצו סעי' א ב

⁶⁷ לפי דעתי אף המרביע זכר על זכר, דזה שייך ג"כ בבהמה כמבואר בע"ז בפרק אין מעמידין כ"ב ע"ב, ג"כ לוקין עליו, ולדעתי אורחא דמילתא נקט הרמב"ם ז"ל. (מנחת חינוך מצוה רמד אות ב)

⁶⁸ דגול מרבבה ורעק"א ויד אברהם יו"ד רצו סעי' א דלא כדמשמע מהש"ך ס"ק א שאינו נוהג לדעת הרמב"ם אלא בטהורה על טמאה
⁶⁹ ציון ההלכה שם ס"ק י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ג 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

אינו לוקה עד שיכניס בידו כמכחול בשפופרת אבל אם העלם זה על זה בלבד או שעוררן בקול מכין אותו מכת מרדות⁷⁰.

מותר ליקח⁷¹ זרע של מין אחד ולתיתו במין אחר שלא אסרה תורה אלא הרבעה.

יב. מין במינו מותר להכניס כמכחול בשפופרת ואפילו משום פריצותא ליכא מאי טעמא בעבידתיה טריד

למרות שאמרו חז"ל שלא⁷² יסתכל בבהמה וחיה ועוף בשעה שמזדקקין זכר לנקבה, כיון שאסור לאדם שיקשה עצמו לדעת או שיביא עצמו לידי הרהור, מ"מ מותר למרביעי בהמה להכניס אפילו כמכחול בשפופרת מפני שהם עסוקים וטרודים במלאכתן ולא יבואו לידי הרהור.

דף צא:

יג. להכניס מין ומינו ושאינו מינו לדיר ... משום פריצותא דעבדי

מה שהתבאר לעיל שמותר⁷³ להכניס שני מיני בעלי חיים לדיר אחד אע"ג שודאי שע"כ יגרום להרבעת אחד. י"א⁷⁴ שבמקום שיש לחשוש לפריצות, שאינם בני תורה, או במקום עבדים כנעניים⁷⁵ ויש לחוש שירביעום בידים אסור להכניסם אפילו לדיר ואפילו מכניס מין ומינו וגם שאינו מינו.

⁷⁰ שאינו אלא איסור דרבנן שלא אסרה תורה אלא אם כן עושה מעשה ממש וכמש"כ בכס"מ ור"י קורקום כאן וכן במ"ז שם ס"ק א וכן הוא במאירי ב"מ צ"א ע"א ודלא כפרישה דס"ל דאיסורו מן התורה

⁷¹ חזו"א כלאים סי' ב ס"ק טו

⁷² שו"ע ונו"כ אבהע"ז כג ג

⁷³ רמב"ם כלאים פ"מ ה"ב שו"ע יו"ד רצז סעי' א בשמכיון שאינו עושה כלום בבהמה אין בו אפילו איסור דרבנן

⁷⁴ רמ"א יו"ד שם סעי' ג ובש"ך שם ס"ק ב ערוה"ש שם סעי' ד

⁷⁵ שסתם עבדים פרוצים הם כן הוא בני"י פ' הפועלים ובד"מ מיהו מדברי הרי"ף והרא"ש וט"ו והרמב"ם והאגודה ושאר פוסקים שהשמימו הך דפריצותא דעבדי שבש"ס שם דף צ"א ע"ב משמע להדיא שאין לחוש לפריצותא דעבדי ונראה שהם מפרשים הא דקאמר בש"ס ופשיט לה לאיסורא דלא כהלכתא משום פריצותא דעבדי דהך דמשו' פריצותא דעבדי נמי דלא כהלכתא (ש"ך שם)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא מציעא

**יד. היה עושה בידיו אבל לא ברגליו ברגליו אבל לא בידיו
אפילו בנתיפו הרי זה אוכל**

כבר התבאר לעיל דף פז. שכתוב (דברים כג פסוק כה – כט) **כִּי תֵבֵא בְּכֶרֶם רֶעֶךָ וְאָכַלְתָּ עֲנָבִים כְּנִפְשֶׁךָ שִׁבְעָה וְאֵל כְּלִיָּךְ לֹא תִתֵּן. כִּי תֵבֵא בְּקִמַת רֶעֶךָ וְקִטְפֹת מְלִילֹת בְּיָדְךָ וְחֶרְמֵשׁ לֹא תִגִּיף עַל קִמַת רֶעֶךָ, נִצְטוּיֵנו⁷⁶ בזה שהפועלים שהן עושין בדבר שגדולו מן הארץ ועדיין לא נגמרה מלאכתו בין בתלוש בין במחובר ויהיו מעשיהן גמירת המלאכה, הרי על בעה"ב מצוה שיניח אותן לאכול ממה שהן עושין בו. אפילו אינו עושה לא בידיו ולא ברגליו רק שנושא על כתפו⁷⁷.**

טז. פועלים עד שלא הילכו שתי זעריב בנת אוכלין ענבים ואין שותין יין משהילכו שתי זעריב בנת אוכלין ענבים ושותין יין ... היה עושה בתאנים לא יאכל בענבים בענבים לא יאכל בתאנים

היה עושה בתאנים⁷⁸, לא יאכל בענבים אפילו שכרו לעשות בשניהם, וכן העושה במין אחד לאו יאכל מין אחר ואם אכל י"א⁷⁹ שעובר בלאו שנאמר (דברים עג פסוק כה) **וְאֵל כְּלִיָּךְ לֹא תִתֵּן.**

הפועלים עד שלא הלכו לאורכו ורחבו של הגת שבו עושים היין, אוכלים ענבים ואין שותים תירוש, מפני שאין מלאכתן ניכרת ביין והרי זה כעושה במין זה ואוכל במין אחר.

⁷⁶ שו"ע ונו"כ חו"מ שלז א

⁷⁷ קמ"ל דלא תימא דבעינן פועל דעובד בידיו וברגליו בשעת דישה דומיא דשור, אלא דרשינן להלן צא: מדכתיב בפועל כי תבוא, ביאה סתם משמע, בכל מה שאתה באת שם לעבוד. סמ"ע שם ב

⁷⁸ שו"ע ונו"כ שלז ט

⁷⁹ סמ"ע ס"ק כב ערוך השולחן שם סעי' יב וביאר שם דמדכתיב אל כליך לא תתן אינו אוכל אלא ממין שאתה נותן לכליו של בעה"ב אבל ברמב"ם לא הזכיר כלל שעובר בכה"ג בלאו זה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

משהלכו⁸⁰ לארכו ולרחבו, אוכלים בענבים ושותים בתירוש. ומשנגמר היין אע"ג שנשאר שם מעט ענבים לא יאכלם כיון שאינו ניכר מלאכתם⁸¹.

טז. אבל מונע את עצמו עד שמגיע למקום יפות ואוכל

מותר לפועל להמנע מאכילת התאנים כדי לאכול הענבים וכשיגיע למקום הענבים מותר לו לאכלם⁸².

יז. וכולן לא אמרו אלא בשעת מלאכה אבל משום השב

אבידה לבעלים אמרו פועלין אוכלין בהליכתן מאומן

לאומן ובחזירתן מן הגת ובחמור כשהיא פורקת

כבר התבאר לעיל דף פז: שעוד דרשו חז"ל וְאֵל פְּלִיף לֹא בִזְמַן שֶׁאֵתָהּ⁸³ נֹתֵן לְתוֹךְ כְּלִיוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת אֵתָהּ אוֹכֵל כּו', דהיינו דוקא בשעת עשיית מלאכה של בעל הבית הוא אוכל, אבל אינו אוכל בשעה שאינו עושה מלאכתו של בעל הבית.

לפיכך לא ישב הפועל ויאמר עד עתה אני מנעתי את עצמי ולא נטלתי לאכול, ועל כן אשב עתה ואוכל, אלא דוקא בשעת עשייה יאכל, אבל מפני תקנת בעל הבית שלא יתבטל הפועל ממלאכתו⁸⁴, אמרו חז"ל שאחר שגמר הפועל מלאכת שורה זו והולך להתחיל שורה אחרת יכול לאכול אפילו שלא בשעת מלאכה, שטוב הוא לבעל הבית כדי שלא יתבטל בשעת עשיית מלאכתו.

יח. עושה בגפן זה לא יאכל בגפן אחר

⁸⁰ שו"ע ונו"כ שם

⁸¹ ערוך השולחן שם סעי' יג

⁸² סמ"ע שם ס"ק כג

⁸³ שו"ע ונו"כ שם יא

⁸⁴ דבשעה שהוא אוכל אי אפשר לו לעשות מלאכתו. סמ"ע שם כה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הרף היומי

מסכת בבא מציעא

היה עושה⁸⁵ בגפן זה לא יאכל בגפן אחר⁸⁶, ואי אכל לא אין מוציאין ממנו⁸⁷ ואין מנכים משכרו.

אבל יכול הוא למנוע עצמו מלאכול עד שמגיע למקום היפות, ואוכל.

יט. תאנים ותאנים דומיא דתאנים וענבים אונל... במודלית

מין המודלה ואפילו מעורב במין הברו והיה עושה באחד מהם, אסור לאכול מהשני ואפילו עסוק בשניהם כגון שצריך להגביה או לגזום האחד כדי להגיע לחבירו אסור, כיון שעיקר עסקו אינו בו.

ואם אכל י"א שאין מוציאין מידו ואין מנכין לו משכרו⁸⁸. וי"א⁸⁹ שמוציאים מידו.

⁸⁵ שו"ע ונו"כ שם י

⁸⁶ ואם נאמר כהסוברים דבאיבעיא לא מהניא תפיסה, א"כ אפשר דמפקינן מיניה, ועיין בתקפו כהן [סי' כ"ג] שפלפל בזה לדעת הפוסקים, ועיין באורים ותומים שם. ובעושה בגפן ואכל בתאנים בודאי מפקינן מיניה, כי הוא גזל גמור בבירור. ועיין בלחם משנה בה"י שדקדק למה לא כתב הר"מ דגבי גפן זה ואוכל בגפן אחר לא מפקינן מיניה, להודיע דהוא איבעיא עי"ש. והדינים אלו מירי ששכרו לעשות בשניהם" מנחת חינוך תקעו אות ו

⁸⁷ כיון שהוא איבעיא בגמ' ב"מ צא ע"ב (סמ"ע ס"ק כד)

⁸⁸ סמ"ע ס"ק כד

⁸⁹ ש"ך שם ס"ק ד ובמ"ז שם על שו"ע סעי' י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

